

onvoldoende handteekening door den plattelandsburge- meester, die er mij om uitlucht, zal moeten laten verifiëren dan ril ik of ik de koorts kreeg. Geloof mij, mijn Vriend! als ik met verdubbelde teruggaaf van alle de ingezamelde honorariums mijn letterliefhebberijen weer tot mijn eigendom maken kon en daarmee alle de onaangename indrukken uitwisschen — ik bedacht mij geen oogenblik.

Maar het wordt tijd, dat ik eindig, hoe veel ik nog over dit chapiter zou kunnen zeggen. Ten slotte, en de hoofdzaak, waar meê ik aanving, betreffende, nog een enkel woord.

Gij spreekt meer dan eens in uwen brief van de erkentenis, die gij mij zoudt schuldig zijn. Welnu, los dan een klein payement van die schuld af door toe te geven aan mijn eigenzinnigheid en mijn afkeer van het denkbeeld dat ik mij tot een onderworpen en bezoldigd broodschrijver heb gedgegradeerd. Mijn eisch zal maar gering zijn. Laat, dat bid ik U, de mij zoo hinderende aankondiging van den afzonderlijken verkoop van 't portret achter blijven en wees in deannoncen van mijn arbeid zoo min lofgevend en aanprijzend als maar mogelijk is. Straf mij voor de dwaasheid, die ik begaan heb en die mij zoo innig rouwt, niet te streng. . . A propos! zou eene „min kostbare” uitgave van mijn bundels niet fatsoenlijker klinken dan dat keukenboekachtig *goedkoop*? Doch genoeg! Zie daar 6 octavoos blaadjes voor Uwe 6 in kwarto. 28 Nov. 1855. t. t. Tollens.

Tollens toestand ging intusschen achteruit.

Rheumatiek en podagra werden erger: „Ter beantwoording van Uwen . . . brief van den 25” schreef hij 1 Juli 1856 aan Suringar, „moet ik U bekennen, dat ik sedert de maand December en dus sedert een half jaar bijna onverpoosd aan mijn kamer gebonden ben. Rheumatische en podagreuse aanvallen hebben mij half verlamd en mij de stem benomen. Ziek gevoel ik mij anders niet. Ik slaap nog rustig en heb van tijdverveling geen last. . . De doctor voorspelt mij, dat de zomer mij wel weer wat opknappen zal, doch mijn hoop daarop is gering, want de bloeitijd is voor mij ten einde. Lees en schrijfwerk is en blijft mijn genot. — Het verheugt mij dat met den herdruk van de kleine editie nu een rappen